

Hulpmeststoffen

door Willemijn Cuijpers LBI

De stikstof in de hulpmeststoffen die zijn toegestaan in de biologische landbouw, is voornamelijk in organische vorm aanwezig. Dat betekent dat de stikstof geleidelijk vrijkomt, en er dus met vooruitziende blik bemest moet worden. Het duurt bijvoorbeeld twee tot vier weken voor het effect van bloedmeel zichtbaar wordt. Wanneer de meststoffen worden ondergewerkt, is de werking sneller dan wanneer de meststoffen worden gestrooid en ingespoeld.

In de praktijk wordt vaak gewerkt met bloedmeel en verenmeel voor een snelle stikstoflevering. Bloedmeel en verenmeel bestaan uit slachtafval afkomstig uit de intensieve veehouderij. Om deze reden is bloedmeel niet toegelaten in de biologisch-dynamische teelt. Ook binnen de biologische landbouw staat het gebruik ervan ter discussie.

Bloedmeel en verenmeel bevatten 12 tot 13 procent stikstof, waarvan in de eerste vier weken ongeveer 30% vrijkomt voor de plant. Ze bevatten echter geen kalium of fosfor. Om die reden wordt door veel telers gebruik gemaakt van samengestelde meststoffen. Deze bevatten naast bloedmeel of verenmeel ook kalium, bijvoorbeeld uit vinasse (een restproduct uit de bietenverwerking) en fosfor, bijvoorbeeld uit beendermeel. Daarnaast zijn er interessante plantaardige korrelmeststoffen in de handel op basis van sojaschroot, katoenschroot, moutkiemen, cacao'schroot, melasse of vinasse. Deze producten hebben

een vergelijkbare werkingssnelheid als bloedmeel (zie tabel 6). Sommige telers experimenteren met het gebruik van langzamer werkende hulpmeststoffen, zoals luzerneschroot of grasklaverbrokken. Bij deze laatste twee hulp-

Patentkali wordt in de kas gebruikt als aanvullende meststof wanneer uit de overige meststoffen niet genoeg kali vrijkomt om in de hoge behoeften van vruchtgroenten te voorzien.

Tabel 6 Samenstelling, stikstofleverend vermogen en prijs per kg N van hulpmeststoffen. (*) prijspeil 2004; (**) niet in handel.

Meststof	Samenstelling	N kg/ton mest	P kg/ton mest	K kg/ton mest	%N beschikbaar in 4 weken	Prijs per kg N totaal in € (*)
DCM Ecomix II	verenmeel e.a.	71	25	96	33	12,09
Monterra N+	verenmeel, melasse	126	2	6	31	3,41
Bloedmeel	Bloedmeel	113	8	6	30	7,08
Naturel N8	soja en cacao'schroot	72	7	22	30	8,35
Monterra Malt	moutkiemen, vinasse	55	5	39	25	6,42
Orgasol	soja, katoen, melasse	67	8	11	22	8,97
Kippenkorrel	scharrelkippenmest	42	16	23	17	3,55
Luzerneschroot	Luzerneschroot	33	3	24	14	12,18
Ricinusschroot	wonderboomschroot	50	8	11	12	6,77
Grasklaverbrok	Grasklaver	26	3	22	10	(**)
Koemestkorrel	gedroogde koemest	25	21	27	7	18,52

meststoffen kan de mineralisatiesnelheid en het gehalte aan stikstof echter nogal variëren, afhankelijk van het oogsttijdstip.

Vaak is het strooien van specifiek op fosfor gerichte hulpmeststoffen niet erg zinvol. Gedurende het teeltseizoen zal deze fosfor de wortelzone niet bereiken. Bovendien is er meestal voldoende fosfor in biologische gronden aanwezig. Mocht er een fosfortekort worden verwacht, dan kunnen deze korrels beter aan het begin van de teelt worden ondergewerkt. Als er met stalmest of compost wordt gewerkt, is veelal ruim voldoende fosfor aanwezig.

Het duurt zo'n 2 tot 4 weken voordat het effect van hulpmeststoffen zichtbaar wordt. Wanneer de korrels gestrooid worden en er vanwege omstandigheden niet volvelds berekend kan worden, kan dit nog veel langer duren.

VLOEIBARE MESTSTOFFEN

Er zijn nog maar weinig organische meststoffen die probleemloos met de regenleiding meegegeven kunnen worden. Een aantal telers experimenteert met vinasse die in containers wordt aangevoerd en na verdunning toegevend. Ook vergiste zeugenmest of bitterzout worden meegegeven met de regenleiding, de laatste om de EC op peil te houden en het gewas wat harder te maken. Daarnaast gebruiken sommige biologische telers producten op basis van zeewier.

! Plantaardige meststoffen zijn in veel varianten verkrijgbaar, de keuze wordt bepaald door de samenstelling van de meststof qua voedingsstoffen, de herkomst van het uitgangsmateriaal en de prijs per kg stikstof.

